

Сергій Ковальов

Піщаний замок

П'еса-казка на 2 дії

Переклад із білоруської *Неди Нежданої*

ДІЙОВІ ОСОБИ:

Піщаник
Глинник
Вапнилка
Кішка
Свинка
Пацюк
Кінь
Вітер

ДІЯ ПЕРША

Якщо ви були на морі - а хто ж у наш час там не був? - ви бачили, як енергійно і вигадливо маленькі діти будують на пляжі замки з піску. Пізно ввечері, гуляючи на самоті вздовж моря, ви минали чимало зразків такого наївного зодчества, покинутих на ласку свавільного вітру і жагучих морських хвиль. Серед піщаних будівель, фортець, палаців зустрічалися малі й великі, незграбні й милі, а часом перед очима поставав такий гарний і граціозний замок, такий величний... що навіть не вірилося, що його збудувала людина. А його й не будувала людина, його поставила маленька істота з таємничого роду Піщаників...

ЯВА ПЕРША

Вранці на піщаному пляжі біля самого моря. Маленький працьовитий Піщаник скінчив будувати черговий замок з піску й уважно оглядає зроблене. Крихітний замок блищить на сонці, його надійні стіни обіцяють спокій, а гостроверхий дах, покритий перламутровими черепашками, віщує радість і щастя.

Піщаник. Здається, вдалося. Стіни, ворота, бійниці, дахи - все на місці. Можна казати магичні слова і рушати далі. (*Шепоче старовинне замовляння, яке надає міцності піщаним стінам і даху*).

З моря налітає легкий вітерець.

Піщаник (*дослухається*). А ось і Вітер. Як завше, вчасно.

Голос Вітру. Привіт, друже Піщаник. Новий замок? (*Вітер наче випадково обертається навколо пісочного замку*).

Піщаник. Так. Приймай роботу, брате Вітер.

Пориви вітру посилюються. Піщаник стурбовано дивиться на замок: чи витримає? Але піщані стіни, посилені стародавнім замовлянням, стоять непохитно.

Голос Вітру. Чесно зроблено! Можеш рушати далі.

Піщаник. Дякую за допомогу.

Голос Вітру. Нема за що! Для тебе це робота, а для мене - забава!

Піщаник. Дивись, не перастарайся. (*Зітхає*). Хотів би я бодай раз лишитися і поглянути, що станеться з моїм замком.

Голос Вітру (*глузливо*). Хіба ти не знаєш?

Піщаник. Знаю. (*Задумливо*). З'являться Мешканці та оселяться в ньому. Так говорив мені мій батько, а йому - його батько. З давніх часів будували мої предки замки з жовтого блискучого піску, залишали їх невідомим Мешканцям, а самі йшли далі берегом моря, на схід; зводили все нові й нові замки, поки самі не зникали в небутті, як зникають безповоротно сліди у жадібних поцілунках морських хвиль. Збудувавши замок, мусиш рушати далі, не можна чекати на Мешканців - такий заповіт Піщаників.

Голос Вітру. І що тобі не подобається?

Піщаник. Мені не подобається, що ніхто не бачив цих таємничих Мешканців, для яких ми будуємо замки. Ні я, ні батько, ні дід. А раптом Мешканцям не потрібна наша робота, а раптом ... вони взагалі не існують?

Голос Вітру (*іронічно*). Смішно було б, правда?

Піщаник (*схвильовано*). Це несправедливо: створювати красу для когось невідомого, і так ніколи й не дізнатися, як вони це сприймають і розуміють. Чого і кого ми боїмося, куди і від кого тікаємо, не знаючи спокою? Може, боїмося кпинів і приниження за свою працю? Але неможливо не помітити краси там, де вона є. Якщо ж її немає, то навіщо жити далі, будувати потворні хмарочоси і недоладні будівлі?

Голос Вітру. Бережися, Піщанику! Колючі думки опосіли твою голову. Прощай, мені час летіти далі!

Піщаник (*кричить навздогін*). А ти сам бачив цих Мешканців? Ти їх дочекався?

Голос Вітру. Я непосидючий Вітер, я ніколи нікого не чекаю! (*Відлітає*).

Піщаник. А я таки дочекаюсь. Нехай я порушу заповіт предків, але довідаюсь правду і позбудуся сумнівів! (*Переконує сам себе*). А раптом Мешканців щось не влаштує в наших замках, якась дрібниця, про яку вони не можуть нам сказати? Може, ворота для них надто вузькі? А, може, їм бракує підземних підвалів під замком?..

ЯВА ДРУГА

Сонце піднялося високо над водою, холодний вологий ранок змінився сухим, жарким днем. Піщаник неперушно сидить біля замку і чекає, коли з'являться таємничі Мешканці.

Піщаник (*починає сумніватися*). Скільки чекаю - а нікого немає. Невже справді не існує ніяких Мешканців, і мої предки їх просто вигадали? "Смішно було б!" - Сказав Вітер. Чому він так сказав? Адже він скрізь буває, все бачить, все знає ... (*Прислухається*). Але що це? Хтось іде ... (*З надією*). Певно, Мешканці!

У прибережних хащах чути тріскіт, шум, пишання, регіт. З кущів вивалюються на пляж Кінь, Свиня, Кішка, Пацюк. З огидним вереском Пацюк кидається до Замку і зникає за воротами. Свиня, похрюкуючи, оббігає кілька разів довкола Замку та плюхається в калюжу, яку лишив нічний приплив. Кінь опускається на теплий пісок і байдуже відвертає піку у зворотний бік. Кішка сідає неподалік від Піщаника і починає повільно митися.

Вражений Піщаник не рухається, і тварини не помічають його, а, може, не хочуть помічати. За якусь хвилину з-за воріт Замку з'являється Пацюк, підбігає до Кішки і щось пищить їй на вухо. Кішка хитає головою на знак згоди.

Кішка. Ще один піщаний Замок, щойно збудований. Вставайте, ледацюги, беріться за роботу!

Кінь і Свиня ліниво зводяться на ноги і починають з двох сторін руйнувати Замок.

Піщаник. Що ви робите?! Не чіпайте мого Замку!

Кінь і Свиня зупиняються і здивовано дивляться на Піщаника, а потім - запитливо - на Кішку. Пацюк про всяк випадок ховається за Кішку. Кішка робить тваринам знак почекаати, повертається до Піщаника і уважно розглядає його.

Піщаник (*обурено*). Хто ви такі?

Кішка (*дружно*). А ти - хто?

Піщаник. Я - Піщаник, я збудував цей замок! Навіщо ви його руйнуєте?

Кішка. А навіщо ти його збудував? Хіба не для того, щоб його руйнували?

Піщаник. Звісно, ні. Я збудував замок, щоб у ньому жили!

Кішка. Ти - дивак. Хто це буде жити в піщаному замку? Ніхто.

Пацюк (*висунувшись з-за Кішки*). Ніхто! Він - дивак!

Пацюк задоволено хрюкає, а Кінь презирливо ірже.

Піщаник.. Неправда! Мої предки з давніх часів зводили піщані замки, і завжди в них поселялися Мешканці.

Кішка. Цікаво! Але які Мешканці?

Піщаник.. Цього я не знаю. Предки ніколи не чекали їхнього приходу, вони відразу йшли будувати нові замки, тому Мешканців ніхто ніколи не бачив, і ніхто не знає, які вони.

Кішка. Значить, ніяких Мешканців ніколи й не було, якщо їх ніхто не бачив. Твої предки не чекали їхнього приходу, бо не можна дочекатися тих, кого немає.

Піщаник. Ніколи не було? (*Розгублено*). І ви теж їх не бачили?

Свиня і Кінь починають реготати.

Кішка (*суворо до тварин*). Чого регочете? Хіба ще недавно самі не вірили у ці казки? (*Співчутливо до Піщаника*). Звичайно, не бачили. Але ти не журись, Піщанику.

Піщаник. Але навіщо ж тоді будувати замки? Навіщо було жити моїм предкам, навіщо жити мені?

Кішка (*примирливо*). Ну, може, ті Мешканці колись існували, у стародавні часи, а потім зчезли, зникли без сліду. Ми теж колись будували. А потім зрозуміли всю марність і непотрібність цієї роботи і зайнялися більш розумною справою - знищувати зроблене іншими. Зараз ми йдемо берегом моря на схід і старанно руйнуємо збудоване різними диваками. Повір мені, це куди корисніше, спокійніше і приємніше. І нікому ніякої шкоди: твої піщані замки, якщо їх не зруйнувати своєчасно, розвалюються самі, щойно налетить шторм. Витри сльози, братику, і ходімо з нами.

Піщаник. Мені тепер байдуже куди йти. (*Опускає очі*).

Кішка. Ну й добре. Краще жорстока правда, ніж гарна брехня. (*Дає знак Пацюку і Коню*). Завершуйте роботу.

Кінь і Свиня заходилися руйнувати Замок.

Кішка (*до Піщаника*). Ходімо, друже. Вони нас доженуть.

Піщаник слухняно плентається слідом за кішкою, Пацюк невдоволено хмикає і біжить за ними. Кінь і Свиня руйнують Замок. Перламутрові черепашки дахів більше не блищать на сонці, і величні вежі не височіють над жовтими стінами.

ЯВА ТРЕТЯ

Вранці на березі річки, під великою скелею. Товстий, незграбний Глинник щойно скінчив будувати черговий палац із глини і з тривогою оглядає результати роботи. Невеликий, присадкуватий палац притулився біля самісінького урвища, в якому зробили собі нірки-гнізда берегові ластівки і стрижі. Глинник прислухається, чує якийсь шум, голоси, тупіт.

Глинник (*схвильовано*). Хтось іде... Напевно, Мешканці йдуть до свого Палацу! А я досі тут! (*Тікає*). Нам не можна бачити Мешканців, такий заповіт Глинників! (*Розгублено оглядається, шукаючи, куди подітися. Не придумавши нічого кращого, ховається в глиняному палаці.*)

На річковому пляжі Кінь, Свиня, Кішка, Пацюк і Піщаник.

Кішка (до Піщаника). Бачиш, братику-Піщанику: ще один нікому не потрібний Замок. Дедалі рідше ми зустрічаємо їх на своєму шляху, все менше на світі диваків, які будують невідомо що, невідомо, для кого. Але поки нам рано відпочивати: невідомий будівельник залишив своє дітище неіснуючим Мешканцям і вирушив далі. Треба зруйнувати Замок, а будівельника - вистежити і знешкодити!

Піщаник (сумно). Це не замок, це глиняний Палац.

Кішка. Все одно зруйнують. (Дає знак Пацюкові). Перевір! (Пацюк біжить до Палацу). Втім, не варто. (Пацюк зупиняється). Шкода часу. (До Коня і Свині). Беріться відразу за роботу, поки глина не застигла!

Кінь і Свиня беруться руйнувати глиняний Палац. Несподівано з Палацу висувається Глинник.

Глинник. Хто вам дозволив?! Припиніть!

Кінь і Свиня запитливо дивляться на Кішку. Кішка наказує тваринам зупинитися і показує Піщанику на Глинника.

Кішка. А от і будівельник! Нам пощастило. Ну, Піщанику, покажи, як ти засвоїв нашу науку!

За вказівкою Кішки тварини йдуть убік. Піщаник наближається до глиняного Палацу.

Піщаник (до Глинника). Привіт, друже! Як тебе звуть?

Глинник (непривітливо). Глинник.

Піщаник. А мене - Піщаник. Ти побудував цей Палац для Мешканців?

Глинник. Так. А ви хто такі? Навіщо нищите мою роботу?

Піщаник. Тому, друже, що вона нікому не потрібна. Немає жодних Мешканців і, можливо, ніколи й не було.

Глинник. Звідки ти знаєш?

Піщаник. Я - Піщаник. Я теж колись будував, тільки не глиняні палаци, а піщані замки. Вірний заповіту предків, я ніколи не чекав на Мешканців, але одного разу залишився - може, зараз я навіть шкодую, що так зробив - і дочекався на них (показує на тварин), які розповіли мені правду. Ти теж уперше лишився?

Глинник (винувато). Я ненавмисно, я просто затримався з роботою.

Піщаник. Значить, ти пізнав істину випадково. (Зітхає). Тобі легше.

Глинник (розгублено). Але як же це?.. Що ж мені тепер робити? ..

Піщаник. Не журися, Глиннику. Всі ми колись будували, а потім зрозуміли марність нашої справи і почали знищувати зроблене іншими. Адже це куди корисніше, спокійніше і приємніше. Ходімо з нами, друже!

Глинник (сумно). Мені тепер байдуже. Назад дороги немає.

Глинник приєднується до тварин.

Кішка. Я завжди казала: краще жорстока правда, ніж найгарніша брехня. (Дає знак Свині і Коню). Кінчайте роботу. (До Піщаника). Молодець, Піщанику, добре виконав завдання!

Кінь і Свиня руйнують глиняний Палац. Чути відчайдушне пищання стривожених ластівок і стрижів.

ДІЯ ДРУГА

Вони йшли все далі, і їх ставало дедалі більше. Десь поруч із Піщаником муркала дика Кішка, ззаду хрюкала Свиня, попереду, підбрикуючи, біг Кінь. Ще багато невідомих і просто безіменних

тварюк прямувало в тому ж напрямку і з тією ж метою: покинувши свою роботу, знищувати створене іншими.

- Навіщо ти будеш, хіба не для того, щоб потім хтось руйнував? - Запитував Піщаник у чергового дивака і крокував далі без радості і бажань.

- Хто це буде жити в повітряному замку?! - Переконавав нову жертву Піщаник і витрачав день за днем, не шкодуючи, що їх залишається все менше.

- Ніяких Мешканців ніколи й не було, якщо їх ніхто не бачив, - пояснював Піщаник, а в його очах ховалися печаль і туга.

- Я теж колись, щось для когось будував, а потім зрозумів марність і непотрібність цієї роботи і зайнявся більш вартісною і розумною справою, - сповідався Піщаник, а вночі захлинався слізьми, проклинав той день, коли йому захотілося дізнатися правду, і заздрих тим, хто йде споконвічним шляхом предків, ні про що не замислюється і не здогадується.

ЯВА ЧЕТВЕРТА

Вранці на невисокому луговому кургані. Довкола трава-мурава і запашні квіти. Маленька, жвава Вапнинка щойно скінчила будувати черговий Храм із вапна. Недалеко від Храму видніються кілька виритих ям, звідки винахідлива будівниця видобуває вапно. Біленький, граціозний Храм легко і невагомо височіє до високого неба, що від цього стає близьким і зрозумілим.

На горизонті виникає стовп пилу, Вапнинка з тривогою вглядається в далечінь, коли раптом із густої трави вискакує їй просто під ноги величезний Пацюк.

Вапнинка (злякано). Ай! (Спритно залізла по колоні на балюстраду Храму). Адзусь, тпрусь, а ну киш! Іди геть, нахабне створіння!

Пацюк бігає довкола Храму і сердито шипить: чи то на Вапнинку, чи то на саму споруду. Чути шум, тупіт, регіт. Біля Храму Кінь, Свиня, Кішка, Піщаник і Глинник.

Вапнинка. Допоможіть! Відженіть того огидного Пацюка!

Компанія голосно регоче. Пацюк підбігає до Кішки і щось пищить їй на вухо. Кішка задоволено хитає головою на знак згоди.

Кішка (розглядаючи Храм з вапна). Такої дивної споруди я ще ніколи не бачила... Нам пощастило: вдалося застати на місці будівничого. (Дає знак Піщанику і Глиннику). Починайте, друзі!

Піщаник із Глинником виходять уперед і завченими голосами починають співати у комічно-оперетковому стилі. Кінь і Свиня підтягують, створюючи неймовірну какофонію звуків.

Піщаник та Глинник (разом).

Що за дивна та істота
Збудувала гарний храм?!
Ти гадаєш, та робота
До вподоби Мешканцям?
Ха-ха-ха! Порожня віра!
Мешканців давно нема.
Може, їх поїли звірі.
Може, знищила чума!

Вапнинка. Хто ви такі? Якщо ви не таємничі Мешканці, для яких я збудувала Храм – то йдіть своєю дорогою!

Кішка (диригує лапкою). Далі!

Піщаник та Глинник (разом).

Хоч колись ми будували

Замки й храми всі оці.
Але потім правду взнали,
Всю роботу полишали,
І щасливо заспівали.
Он які ми молодці!

Вапникка. Ви що, геть оскаженіли? У вухах дзвенить від ваших пісень! (*Обурено злазить з балюстради*).

Глинник. Ти ба, яке цабе. Спів їй наш не подобається. А ми старалися, щиро хотіли тобі допомогти.

Піщаник (*привітно*). Справді.

Вапникка. Не треба мені вашої допомоги! Забирайтеся звідси! (*Сміливо насувається на Пацюка, той ховається за Кішку*).

Кішка. Ач яка смілива... До речі, познайомтеся: це - Глинник, а це - Піщаник! Чудові були будівельники ... А тебе, таку сміливу, як звати?

Вапникка. Вапникка! Якщо вони будівельники - нехай будують, а не вештаються по світу зі своїми безглуздими піснями!

Глинник (*ображено*). Та ми ж тебе рятувати хотіли, дурненька! Звільнити від непотрібної роботи!

Піщаник (*співчутливо*). Вапникко, зрозумій: ніяких Мешканців не існує! Ні для кого будувати замки, палаци, храми! Все надаремне!

Вапникка. А я будую не лише для Мешканців! А ще для власного задоволення. Тож забирайтеся звідсіль разом зі своєю зграєю, зрадники!

Глинник (*обурено*). Ах, ти ж мала **миршавка**! Як ти нас назвала? (*Насувається на Вапникку*).

Піщаник (*до Глинника*). Зачекай, брате! (*До Кішки, схвильовано*). Вона не зрозуміла!

Кішка. Вона не хоче розуміти. Зрідка, але трапляються такі випадки.

Піщаник (*розгублено*). Що ж робити?

Кішка. Ми не можемо лишити її наодинці з божевільням. Доведеться рятувати насильно. (*До Глинника*). Хапай цю вар'ятку. (*До Коня і Свині*). Робіть свою справу.

Піщаник. Зачекайте! Дайте мені з нею поговорити! Я її переконаю!

Але Піщаника вже ніхто не слухав. Глинник хапає і міцно тримає Вапникку. Кінь і Свиня руйнують Храм, який важко піддається. Вапникка марно намагається вирватися, Пацюк шипить і шкіриться на неї. Кішка переможно посміхається. Піщаник безпорадно кидається між жертвою і винуватцем.

Вапникка. Пустіть мене! Не чіпайте Храм! Вони прийдуть до нього, вони будуть молитися своїм богам! Злочинці, варвари, дурні! (*Плаче*.) Зробивши свою справу, Зграя рушає далі. Глинник і Піщаник з винуватими очима плентаються вслід тваринам. Самотня Вапникка сидить біля зруйнованого Храму і тихо плаче.

ЯВА П'ЯТА

Пізно ввечері на околиці лісу. Тварини зі Зграї влаштовуються на нічліг, серед них не видно тільки Пацюка. Неподалік приліг на в'язку гілок Глинник, а Піщаник сидить віддалік і зосереджено дивляється в темряву ночі.

Глинник (*позіхаючи*). Піщанику, а ти чому не лягаєш спати?

Піщаник. Не хочу, брате Глиннику. Не йде до мене сон.

Кішка (*іронічно*). Він переживає за ту божевільню, яку ми вчора здибали.

Глинник. Отакої! Знайшов про кого думати! (*Відвертається і засинає*).

Кішка (*підходить до Піщаника*). Я правду кажу? Про неї думаєш?

Піщаник (*повертає голову і сміливо дивиться Кішці в очі*). Так. Навіщо ми знищили її Храм?

Кішка. Адже він нікому не потрібен. Немає жодних Мешканців.

Піщаник. Нехай так. Але вона не повірила нам. Навіщо ми зруйнували Храм всупереч її волі?

Кішка (*роздратовано*). Ти почав сумніватися, Піщанику? Шкодуєш, що покинув своє марне заняття і пішов із нами? (*Глузливо*). Може, ти ще знову повірив в існування Мешканців?

Піщаник (*твердо*). Я не шкодую. Я дозволив зруйнувати свій Замок і добровільно приєднався до вас. Але навіщо нищити збудоване іншими, якщо вони цього не хочуть? Вапнинка ж казала, що буде для власного задоволення.

Кішка. Вона бреше, Піщанику. І показує поганий приклад іншим. Це дуже небезпечне створіння. Бачиш, і у твоїй душі вона посіяла неспокій.

З мороку виринає Пацюк, підбігає до Кішки і щось тихенько пищить їй на вухо.

Кішка. Я так і думала...

Піщаник (*стурбовано*). Що сталося? Куди ходив Пацюк?

Кішка. Нічого не сталося. Лягай спати, Піщанику.

Піщаник (*схоплюється на ноги*). Неправда! (*Упевнено*). Що сталося з Вапнинкою?

Кішка (*неохоче*). Про всяк випадок я наказала Пацюкові простежити за нашою спільною знайомою. Вона почала будувати на іншому кургані новий Храм, ще вищий за той, який ми зруйнували. Я ж казала: це небезпечне створіння! (*До Пацюка*). Ходімо, мій вірний служе, подумаємо, що з нею робити.

Кішка і Пацюк зникають у темряві. Піщаник схвильовано крутиться на місці.

Піщаник. Вони бояться її! Бояться маленької Вапнинки і збудованого нею Храму! Значить, вони брешуть. Вони не знають правди!

Озирнувшись, Піщаник підкрадається до Глинника і будить його.

Піщаник. Вставай, Глиннику!

Глинник (*піднімає голову*). Що сталося?

Піщаник. Треба рятувати Вапнинку!

Глинник. Жартуєш? Ліпше лягай спати. (*Кладе голову на колишнє місце*).

Піщаник (*трясе Глинника*). Я серйозно! Вапнинка будує новий Храм. Зграя хоче знищити споруду, а, може, і саму Вапнинку! (*З усієї сили штовхає Глинника*). Та прокинься ти! Нас обманули! Зграя теж не знає, чи існують Мешканці чи ні! Може, ми даремно кинули свою працю!

Глинник (*припіднімається і сідає*). Знаєш, Піщанику, я вже раз тобі повірив. Ти сам переконав мене зруйнувати глиняний Палац і приєднатися до Зграї.

Піщаник. Вибач, я помилявся! Але зараз...

Глинник. А тепер ти мені вибач, бо двічі я своїх поглядів не міняю. Такий у мене характер. Я не піду рятувати Вапнинку. Ти сам у всьому винен. (*Повертається на інший бік*).

Піщаник. Так, я сам винен. І я повинен виправити свою помилку. Навіть якщо доведеться заплатити за це життям...

Піщаник тихо зникає в темряві.

Глинник (*не піднімаючи голови*). І потім, як ти переможеш Зграю? У тебе є будівельний... тьху, тобто войовничий план?... Чому не відповідаєш? (*Повертається і бачить, що*

Піщаник зник). От вар'ят! І план у нього, певно, вар'ятський. (*Лягає спати*).

ЯВА ШОСТА

Вранці на кургані, де Вапникка будує новий Храм. Він уже майже побудований, тільки баня ще незавершена. Спритна Вапникка спускається сходами за новою порцією будівельних матеріалів.

У цей момент перед Храмом виринає захеканий і схвильований Піщаник.

Вапникка (*побачивши Піщаника*). Ні! Я не дам руйнувати Храм! (*Загороджує Храм від Піщаника*). Геть, геть!

Піщаник. Не бійся, Вапникко! Я прийшов допомогти тобі.

Вапникка. Неправда, ти мерзенний шпигун. Ти стежив за мною, хотів дізнатися, де з'явиться новий Храм!

Піщаник. За тобою стежив Пацюк, і незабаром він приведе сюди всю Зграю. Вони не тільки зруйнують Храм, але і вб'ють тебе, Вапникко! Треба швидше ховатися!

Вапникка. Я не вірю тобі. Це якась хитрість!

Піщаник. Присягаюсь, я хочу тебе врятувати! Я не заслужив твоєї довіри, але часу переконувати тебе немає! (*Натхненно*). Послухай, ми викопавмо під Храмом глибокий підземний хід, і навіть Пацюк не пролізе туди за нами. А як пролізе - я зроблю для нього пастку. Якщо з'явиться Зграя, ми сховаємось і перечекаємо; вони ж не можуть довго затримуватися на одному місці - їм треба рушати далі, їм треба шукати і руйнувати інші будівлі. А нам поспішати нікуди. Вони посунуться далі, а ми виберемося на поверхню і будемо будувати нові піщані Замки і вапняні Храми з потужними стінами і стрілчастими дахами. Ми будемо будувати і сподіватися, створювати і вірити. А Мешканці з'являться, вони неодмінно з'являться, треба лише підготувати для них затишне помешкання...

Вапникка (*перебиває*). Я не буду ховатися.

Піщаник. Як не будеш?

Вапникка. Я не залишу свого Храму.

Піщаник. Але ж вони уб'ють тебе, дурненька!

Вапникка (*вглядається вдалину*). Хай убивають. Але доки я жива - я буду захищати Храм!

Піщаник. Теж мені захисник знайшовся! Проти Зграї ми не маємо жодних шансів. Чи не краще перечекати небезпеку, а потім...

Вапникка (*перебиває*). Рано чи пізно вони нас знайдуть. Та й не встигнемо ми викопати підземний хід. Поглянь.

Піщаник дивиться в той бік, куди вказує Вапникка, і бачить зовсім близько стовп пилу. Вже навіть чути іржання Коня, рохкання Свині. З трави висувається на мить Пацюк, задоволено шипить і знову зникає: видно, біжить доповідати про становище Кішці.

Піщаник. Зграя! (*У відчай*). Що ж робити?

Вапникка (*швидко*). Послухай, Піщанику. Храм іще не добудований, його дуже легко зруйнувати. Зараз я скажу таємне замовляння мого народу, і він стане трохи сильніше. У піщаників є таємне замовляння?

Піщаник. Так, коли я завершував будувати черговий Замок, я казав магичні слова.

Вапникка. Храм із вапна - не Замок із піску, але спробуй вимовити їх зараз, раптом будівля стане вдвічі сильнішою?

Піщаник. Прекрасна ідея!

Спочатку Вапникка, а потім Піщаник шепочуть по черзі чарівні слова.

Потім завмерши, Вапника стукає грудкою вапна по стіні Храму. Грудка в руці Вапники розсипається.

Вапника (*зраділо*). Подіяло! Тепер їм не так просто буде його знищити!

У цей час перед Храмом з'являється Згряя: Кішка, Пацюк, Кінь, Свиня. Немає тільки товстуна Глинника: мабуть, трохи відстав по дорозі.

Піщаник сміливо робить крок уперед і загороджує собою Вапнику.

Кішка (*врочисто*). Он вона, небезпечна істота, яка не відмовилась від своєї роботи, навіть коли переконалась у її безглузді і непотрібності. А з нею - нікчемне створіння, яке вже двічі зраділо: спершу - своїм предкам, а потім - Згряї. Обидва вони заслуговують на смерть. Але спочатку ми на їхніх очах зруйнуємо цю безглузду споруду, яка заважає нам насолоджуватися свободою і народжує в наївних душах марні надії. (*Дає знак Свині і Коневі*).

Вапника (*робить крок уперед і стає поруч із Піщаником*). Ще побачимо, чи у вас це вийде! Сили забракне!

Свиня підбігає до Храму і намагається руйнувати його стіни, але відразу з вереском залишає дряпання рилом. Вапника і Піщаник стрибають від радості.

Піщаник. Що, отримала?!

Вапника. Не з твоїм рилом!

До Храму підходить Кінь, піднімається дибки і б'є копитом у стіну. Шматок стіни відвалюється і падає на землю.

Вапника. Ах! (*Затуляє очі руками*).

Кішка. Як бачите, ми сильніші за ваші чари!

Піщаник. Ви сильніші, але ви нас боїтеся!

Кішка (*сердито*). Поглянемо, як ти заспіваєш, коли мої зуби увіп'ються у твою шию!

Кішка, а за нею Пацюк та Свиня загрозово насуваються на Піщаника та Вапнику. Несподівано немов із-під землі з'являється Глинник і стає на шляху Згряї. Під ноги Піщаника він кидає набір будівельних інструментів, які можна використовувати в якості зброї: кельню, кайло, кувалду. А в руках у Глинника лишається... електричний дріль, який до того ж працює!

Глинник (*до Кішки*). А я погляну, як ти замуркочеш, кицюньо, коли тобі в дупу увіп'ється це свердло! (*До Піщаника і Вапники*). Розбирайте зброю, друзі!

Піщаник (*захоплено*). Який ти винахідливий, Глиннику!

Глинник (*скромно*). На будівництві всьому навчишся.

Піщаник і Вапника поспіхом озброюються.

Налякані, або просто збиті з пантелику тварини відступають назад.

Кінь від подиву застигає біля стіни Храму з піднятими в повітря копитами - немов кам'яний монумент.

Кішка (*недобре посміхається*). Що ж, і ми чаклувати вміємо. У нас теж для вас приховано сюрприз.

Кішка нахиляється до Пацюка і шепоче якесь замовляння, потім повертається до Свині і теж шепоче чарівні слова. Спритно накидає на шиї тваринам нашійники, як собакам. Несподівано

Пацюк та Свиня починають збільшуватися в розмірах, ростуть просто на очах, стають більшими за Коня, за Храм, за цілий світ.

При появі таких монстрів в Піщаника і Вапнирки безпорадно опускаються руки з інструментами-зброєю. А тут ще електричний дріль Глинника перестав працювати...

Глинник (*розглядаючи дріль, винувато*). Мабуть, акумулятор сів.

Кішка (*тріумфально*). Тепер поглянемо, хто з нас сильніший. (*До монстрів, ніжно*). Ату їх, почвари!

Піщаник. Ну все, ми пропали. Нікому більше прийти нам на допомогу.

І тут піднімається вітер: спершу легкий, потім сильніше, а потім абсолютно скажений вихор. Пацюк і Свиня легко відриваються від землі, немов повітряні кульки, а за ними піднімається небо і перелякана не на жарт Кішка, яка не може звільнитися від нашійників-ниточок.

Голос Вітру. Як це: нікому прийти на допомогу! А про мене ти забув, Піщанику?

Піщаник (*радісно*). Вітер, непосидько Вітер! Ти з'явився дуже доречно, брате!

Голос Вітру. Як завше, Піщанику. Але як завше - лечу далі.

Піщаник. Зачекай, я хочу тобі розповісти...

Голос Вітру. А я все знаю. Прощай!

Піщаник (*з надією*). Але тепер, після всього, що зі мною сталося, ти відповіси на моє питання? (*Кричить навздогін*). Вони існують?

Голос Вітру. Ач, який хитрий! Я – свавільник-Вітер, я не відповідаю ні на чії питання! (*Відлітає*).

Глинник (*дивиться з-під руки на небо, де зникають в даліні ледь видимі Пацюк, Свиня і Кішка*). Виявляється, чудовиська були надувні. Як повітряні кульки. (*До Піщаника і Вапнирки*). Що будемо робити?

Вапнирка. Я буду завершувати дах Храму. (*Спритно забирається по драбині на дах*).

Піщаник і Глинник переглядаються між собою.

Глинник (*розважливо*). Я тут подумав-подумав, і мені спала на думку чудова ідея...

Піщаник (*перебиває*). Це мені прийшла в голову чудова ідея: давайте працювати разом! (*Піднімається сходами за Вапниркою*). Разом будувати замки, палаци, храми!

Глинник. Саме так! (*Лізе по сходах за піщаником*).

Вапнирка (*кричить з даху*). Я - за!

І тут кінь у вигляді монументу, про якого всі забули, опускає нарешті на землю передні копита, піднімає пісок угору і вимовляє звуки, дуже схожі до слів.

Кінь. А про мене забули? Я, між іншим, колись працював на будівництві фортеці. Тягав візок із цеглою. Візьмете мене до своєї компанії?

Вапнирка, Піщаник і Глинник (*одночасно опустили голови з даху, здивовано*). Га?..

Недобудований, але вже радісний і світлий Храм височіє до чистого літнього неба, яке від цього стає близьким і зрозумілим.

ЗАВІСА